

achmea **rechtsbijstand**

Stichting Achmea Rechtsbijstand
Postbus 4116
7320 AC Apeldoorn

Dellaertweg 1
Leiden

Telefoon 088 462 3700
Fax 088 462 2799
klantenservice@achmearechtsbijstand.nl
www.achmearechtsbijstand.nl

Per post en per fax 0167 54 34 99

Gemeente Steenbergen
Burgemeester en wethouders
Postbus 6
4650 AA STEENBERGEN

Datum
16 juli 2018
Onderwerp
Ontwerp-omgevingsvergunning Windpark
Karolinapolder

Ons zaaknummer
R215600060
Uw kenmerk

Behandeld door
Mw. mr. G.J.M. Immens
Afwezig woensdag en vrijdagmiddag

Zienswijze

Geacht college,

De heer [REDACTED] wonend aan de [REDACTED] in Dinteloord, wendde zich tot ons voor rechtsbijstand. Het gaat om de ontwerp-omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder te Dinteloord, die van 7 juni tot en met 18 juli 2018 ter inzage ligt. Namens cliënt dien ik hierbij een zienswijze in op de voorgenomen plannen.

Situatie

Het bouwplan houdt de bouw in van 4 grotere windturbines, in een andere opstelling dan de huidige windturbines. Zoals aangegeven woont cliënt aan de [REDACTED] in Dinteloord. De woning van cliënt ligt op zeer korte afstand van de nieuwe windturbines. De woning van cliënt ligt volgens de aanvraag op de contourgrens van de windturbines. De voorgenomen plannen hebben nadelige gevolgen voor cliënt en zijn echtgenote. Ik licht dat hieronder toe.

Geluid

Volgens de stukken die ter inzage liggen zou de woning van cliënt net buiten de "47 dB contour" liggen. Uit de stukken wordt niet duidelijk hoe bepaald is dat de woning er net buiten ligt en niet net binnen. Zeker nu er in Nederland geen vergelijkbare situatie is, vraagt cliënt zich af hoe met zekerheid bepaald kan worden dat er aan de geluidsnormen voldaan zal worden. Er zijn namelijk in Nederland geen windturbines van meer dan 180 meter hoog en bovendien op zo'n korte afstand van woonbebouwing liggen.

De vraag is of de normen, ooit bedacht toen de molens de 100 meter nog niet haalden terwijl niemand nog vermoedde dat er eens reusachtige windmolens van 235 meter op nog geen 400 meter van woonbebouwing geplaatst zouden gaan worden, nog wel voor dergelijke giganten kunnen en mogen gelden. Cliënt maakt bezwaar tegen het "rekentechnisch" toepassen (en dus oprekken) van normen.

Rekeningnummer (IBAN) NL11 RABO 0101 0506 74
Kvk 41 038 571 Apeldoorn

Vervolg op de brief van
16 juli 2018

Bestemd voor

Bladnummer
2

In de aanvraag is gesteld dat is uitgegaan van de KNMI windgegevens zoals die bekend zijn op een hoogte van 80 tot 120 meter. Daar boven zijn deze gegevens niet bekend. Daarom is lineair geëxtrapoleerd naar een hoogte van 235 meter. Wind gedraagt zich echter niet lineair naarmate de hoogte toeneemt. Zeker niet per definitie. Extrapoleren is per definitie ook een gok. Misschien is deze methode bij gebrek aan beter enigszins bruikbaar om een voorspelling te doen voor het gedrag tot 150 meter, maar zeker niet voor het gedrag bij een verdubbeling van de hoogte. Het gedrag van de wind op die hoogte is dus onzeker.

In de aanvraag geeft Innogy zelf toe dat de woning van cliënt binnen de geluidscontour valt, althans zonder mitigerende maatregelen. In de tabellen 4.3 en 5.2 in Bijlage V "Onderzoek geluid en slagschaduw" staat weliswaar dat in alle gevallen, ook zonder mitigerende maatregelen, de 47 dB Lden niet wordt overschreden, maar de tekening op bijlage I van bijlage V geeft aan dat dit wel degelijk het geval is. Minstens één van beide moet fout zijn. Wat is waar?

Betwijfeld kan worden of geluid mitigerende maatregelen als dat nodig blijkt, daadwerkelijk genomen zullen worden. Bij de bestaande molens is dat in ieder geval niet zo. Per brief van 28 april 2008 heeft de gemeente Steenbergse cliënt laten weten het standpunt van hun toenmalige windturbinedeskundige te onderschrijven dat "gebleken is dat het geluid de 40 dB niet zal overschrijden". Uit recente stukken van Innogy blijkt echter dat in 2017, en dus waarschijnlijk ook in de jaren daarvoor, de geluidsbelasting op de verder van de molens af gelegen woning Schenkeldijk 7 gemiddeld over het gehele jaar 39,4 dB is geweest. Uitgesloten dus dat de 40 dB bij cliënt niet is overschreden!

Niet uit te sluiten is dat in de oncontroleerbare geluidsberekeningen fouten zijn gemaakt. In de wel controleerbare onderdelen van de aanvraag is dat in ieder geval wel gebeurd. Zo wordt beweerd dat de Sasdijk met een afstand van 100 meter tot het windpark de dichtst bij het windpark gelegen openbare weg is. Dat is niet zo. De afstand is veel groter en de Sasdijk ligt het dichtst bij het park.

Verder wordt beweerd dat de woning van cliënt zonder mitigerende maatregelen met meer uren slagschaduw te maken zal krijgen dan de woning van cliënt. Dat is niet zo. Bij opkomende zon worden beide woningen gelijktijdig met slagschaduw geconfronteerd. Met een van oost naar west draaiende zon zal de woning van cliënt eerder schaduwvrij zijn dan de woning van cliënt.

In het gedeelte over ijs afwerping wordt gesteld dat: "Om de gevolgen van ijsworp te beperken kan er een stilstandsvoorziening worden toegepast waarbij de turbine wordt uitgeschakeld, indien ijzel wordt verwacht of waargenomen. Stukken ijs kunnen dan weliswaar nog steeds van de bladen vallen, maar komen dan direct onder de windturbine terecht. In dit geval zijn de gronden onder de turbines niet openbaar toegankelijk waarmee het risico dat er iemand wordt geraakt door ijs zeer gering is en een stilstandsvoorziening niet noodzakelijk is."

Vervolg op de brief van
16 juli 2018

Bestemd voor

Bladnummer
3

Een stilstandvoorziening is kennelijk niet nodig omdat het ijs dan onder de turbine terecht komt. Het ijs dient dus weggegooid te worden. De aanvrager zal dit zo niet bedoeld hebben. Maar als in simpele stukjes Nederlands als dit, de eenvoudig te meten afstand tot de Sasdijk en de slagschaduw al fouten gemaakt worden, hoe groot is dan de kans op fouten in complexe berekeningen over geluidsbelasting?

Bij de aanvraag wordt uitgegaan van theoretische geluidsberekeningen waarvan de uitgangspunten onzeker en nog niet aan de praktijk getoetst zijn. Uit die praktijk blijkt dat in dergelijke situaties de theoretische berekeningen vrijwel altijd lager uitvallen dan later in de praktijk wordt aangetoond. Als voorbeeld noemen wij de recente testvlucht voor vliegveld Lelystad. Daar bleek de geluidsbelasting maar liefst 3 dB hoger te liggen dan theoretisch berekend, terwijl het toch niet het eerste vliegtuig is dat over Nederland vliegt. Niet vast staat dat ook in het geval van cliënt te zuinig is gerekend. Aanvrager heeft er immers een groot financieel belang bij dat de 47 dB grens aan de turbine kant buiten de woning blijft en niet 6 meter verder, voorbij de westgevel. Of zelfs maar 50 cm verder, in de woonkamer.

Het is voor cliënt onmogelijk om het in de praktijk aan te tonen als de geluidsnormen overschreden blijken of lijken te worden. Hem ontbreken daarvoor de kennis en middelen. Derden daarvoor inhuren is voor een particulier onbetaalbaar. Extra reden om grondig vooraf te bezien of voldoende zeker aan de geluidsnormen zal worden voldaan. Uit de aanvraag blijkt immers dat de aannames voor zeker zijn aangenomen.

Nu er zo veel aannames en niet uit te sluiten fouten in de aanvraag zitten die elkaar bij gelijktijdig optreden ook nog eens versterken is het aannemelijk dat de woning van cliënt binnen de 47 dB contour zal blijken te liggen. Er dient nader onderzoek plaats te vinden voordat medewerking aan het plan overwogen wordt. Tijdsdruk waarover in dit project zo vaak gesproken wordt mag geen reden zijn de rechten van cliënt niet te beschermen en de procedure zorgvuldig te doorlopen. Innogy en zijn rechtsvoorgangers weten al 20 jaar dat de turbines aanstonds moeten worden vervangen. Toch wordt er pas een aanvraag ingediend als de tijd om de procedure te doorlopen nog maar nauwelijks voldoende is. Dit door aanvrager gekozen tijdspad mag zeker niet ten nadele van cliënt werken.

In deze aanvraag zijn aannames als vast staande feiten gehanteerd en aantoonbare fouten gemaakt. Op basis van de voorliggende stukken kan dan ook geen zorgvuldige besluitvorming plaatsvinden. Er is immers onvoldoende duidelijkheid en zekerheid of aan de geldende normen voldaan kan worden. Als er onduidelijkheid of twijfel mocht bestaan over het al dan niet voldoen aan de geldende normen, dient de burger in het algemeen (in dit specifieke geval cliënt dus) het voordeel van de twijfel te krijgen. Nader onderzoek dient plaats te vinden voordat medewerking aan dit plan wordt verleend. In zijn algemeenheid, maar zeker op het gebied van geluid wat immers voor cliënt het meest hinderlijk en financieel schadelijk is.

Vervolg op de brief van
16 juli 2018

Bestemd voor

Bladnummer

4

Verder geldt voor de nachtelijke uren een maximum geluidsbelasting van 41 dB. Als cliënt op de rand van de 47 dB contour zit, dan zal de waarde van 41 dB op deze locatie zeker niet gehaald kunnen worden. Daarmee wordt niet voldaan aan de vereisten van het Activiteitenbesluit, daardoor de plannen in de huidige vorm geen doorgang kunnen vinden. Cliënt heeft vernomen dat in de nachtelijke uren de stand van de rotors wordt aangepast. Evenwel is hierover geen voorschrift in het ontwerpbesluit opgenomen.

MER

Llw college heeft besloten dat er geen MER gemaakt hoeft te worden. Evenwel wordt hier een windpark van meer dan 15 MW (12 MW - 21,6 MW) gerealiseerd. Er is dan ook sprake van een MER-plichtige activiteit. Er zijn weldegelijk belangrijke nadelige gevolgen voor de omgeving als gevolg van geluid vanwege de windturbines.

Woongenot

Vanwege de te verwachten geluidshinder en slagschaduw wordt het woongenot van cliënt ernstig aangetast. Het geluid en de slagschaduw zullen hinder geven in de woning, maar ook in het voorjaar en de zomer als cliënt buiten wil zitten. Ook het uitzicht verslechtert door deze hogere windturbines.

Gezondheid

Het continue geluid van de windturbines kan een negatieve invloed hebben op de gezondheid van cliënt en zijn echtgenote. Zeker ook als het geluid de nachtrust verstoort, heeft dit grote gevolgen voor de gezondheid.

Schade

Niet alleen heeft het voorgenomen plan gevolgen voor zijn woonplezier en gezondheid, ook heeft dit financiële consequenties. De woning van cliënt zal veel minder waard worden door de overlast van de windturbines en door de vermindering van uitzicht. Weliswaar zou cliënt een beroep kunnen doen op de planschaderegeling, echter die vergoeding is zo beperkt dat dit geen compensatie vormt voor de daadwerkelijk geleden schade. Twee verschillende beëdigde taxateurs, gespecialiseerd in landelijk gelegen vastgoed (niet zijnde agrarische bedrijven) is gevraagd wat de waardedaling van de woning van cliënt zal zijn als de bestaande molens vervangen worden. Beiden weigerden daar een uitspraak over te doen: "Windturbines van dit formaat zijn in Nederland nog nergens gebouwd. Onmogelijk om te zeggen welke gevolgen realisatie zal hebben op omgeving en de markt!". Om de windturbines te kunnen realiseren zal Innogy cliënt moeten uitkopen of een passende schadevergoeding moeten toekennen.

Verzoek

Cliënt verzoekt u geen medewerking te verlenen aan de gevraagde omgevingsvergunning. Wilt u toch uw medewerking verlenen dan verzoekt cliënt u om rekening te houden met zijn bezwaren.

Vervolg op de brief van
16 juli 2018

Bestemd voor

Bladnummer
5

Vragen?

Als u vragen heeft kunt u mij bellen via 06 83 23 71 78. U kunt mij ook per e-mail bereiken, graag onder vermelding van ons kenmerk. Op woensdag en op vrijdagmiddag ben ik niet op kantoor.

Hoogachtend,

Mw. mr. G.J.M. Immens